

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 05.12.2003
KOM(2003)756 slutlig

2003/0287 (CNS)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om antagandet av ett kompletterande forskningsprogram som skall genomföras av det gemensamma forskningscentret för Europeiska atomenergigemenskapen

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. Den 24 januari 2000 antog rådet ett fyraårigt kompletterande forskningsprogram att genomföras av Gemensamma forskningscentret (GFC) för Europeiska atomenergigemenskapen (2000–2003) avseende driften av högflödesreaktorn (HFR) i Petten. Programmet löper ut den 31 december 2003.
2. I detta meddelande läggs ett nytt treårigt program (2004–2006) fram.
3. Euratom och Nederländerna ingick den 25 juli 1961 ett avtal om högflödesreaktorn (HFR) i Petten för en period på 99 år. I syfte att genomföra detta avtal ingick de båda parterna den 31 oktober 1962 ett långfristigt tomträttsavtal (bail emphytéotique) på 99 år.
4. Högflödesreaktorer spelar en viktig roll i Europeiska unionen som stöd för säker kärnteknologi, när det gäller materialforskning för termonukleär fusion, för grundforskning, medicinsk forskning och medicinska tillämpningar.
 - Högflödesreaktorer spelar en stor roll för förbättringen av säkerheten hos de befintliga reaktorerna. Högflödesreaktorer bidrar till följande program: reaktors åldrande och livslängd, omvandling av kärnavfall för säkrare avfallsförvaring, förbättrad bränsleeffektivitet och -säkerhet. Plutoniumhaltigt bränsle (en blandning av U- och Pu-oxider samt bränsle för högtemperaturreaktorer) undersöks i syfte att avlägsna plutonium som kan användas för militära ändamål.
 - En sammanslutning av europeiska forskningscentrum som arbetar med en ny behandlingsform för hjärntumörer baserad på borneutroninfångningsterapi (BNCT) använder sig också av HFR. HFR används även för annan forskning med medicinsk anknytning, exempelvis framställning av nya isotoper och utveckling av andra tekniska BNCT-tillämpningar som bekämpning av melanom och andra sjukdomstillstånd.
 - Inom ramen för termonukleär fusion har flera projekt genomförts med HFR för att testa konstruktions- och bränningsmaterial för framtida fusionsreaktorer. Materialutvecklingen är inriktad på att uppnå låga aktivitetsförhållanden vid högre temperaturer, eftersom detta bidrar till utvecklingen av fusionskraftverk som både ger liten miljöpåverkan och har goda termoeffektiva egenskaper. Dessa experiment stöder det europeiska långsiktiga utvecklingsprogrammet för fusionsmaterial.
 - I grundforskningen används neutronstrålning för att studera materialets struktur. Denna verksamhet är under ständig utveckling och bidrar till förståelsen av hur förslitningsmekanismer fungerar och kan motverkas, vilket är relevant för säkerheten hos befintliga kärnkraftverk. Metoder som undersöks är icke-skadliga utvärderingstekniker som använder neutronstrålning och neutronegenskaper. Ett europeiskt nätverk har hand om samordningen av arbetet, spridningen av resultaten och stödet av harmoniseringssträvandena.
 - Reaktorn framställer även isotoper för mer än 60 % av de tio miljoner diagnoser som årligen ställs i Europa. Dess kvalitet och tillförlitlighet gör den viktig för de europeiska läkemedelsföretagen på området. Reaktorns läge i Europa gör det dessutom möjligt att snabbt slussa dess produkter till olika europeiska medicinska

centrum. Detta är livsviktigt med tanke på den korta livstiden för de mest använda isotoperna och avgörande för Europas oberoende i fråga om försörjning.

- Höglödesreaktorn är också en utbildningsanläggning för doktorander, postdoktorander och stipendiater som forskar inom ramen för ett nationellt eller europeiskt program.
- 5. I finansieringsöversikten för det bifogade förslaget till nytt kompletterande program nämns enbart de bidrag som kommer från två av de deltagande medlemsstaterna, nämligen Nederländerna och Frankrike. Bidraget från de två medlemsstater som deltar i det nya programmet uppgår till cirka 30,6 miljoner euro. Detta belopp inbegriper avsättningar till avveckling. Inom ramen för den HFR-verksamhet enligt nya licensavtal som inleddes 2001 är det planerat att när HFR:s befintliga licens löper ut i mitten av 2004 kommer en ny operativ licens att beviljas en tredje part, som hittills har haft ansvaret för driften av reaktorn enligt ett avtal med GFC. GFC och dess partner har gemensamt påbörjat en analys för att utarbeta alternativ på längre sikt för den framtida driften av HFR. I detta syfte kommer perioden 2004–2006 att utnyttjas aktivt för att fullgöra denna process och i förekommande fall utarbeta en ny rättslig ram för driften av HFR efter 2006.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om antagandet av ett kompletterande forskningsprogram som skall genomföras av det gemensamma forskningscentret för Europeiska atomenergigemenskapen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 7 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag efter samråd med Vetenskapliga och tekniska kommittén,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av yttrandet från Gemensamma forskningscentrets styrelse, och

av följande skäl:

- (1) Inom det europeiska området för forskningsverksamhet är det kompletterande forskningsprogram som bygger på höglödesreaktorn (HFR) ett av EU:s viktigaste medel för att bidra till säker kärnkraftteknologi, materialforskning för termonukleär fusion, grundforskning, medicinsk forskning och medicinska tillämpningar samt utbildning på dessa områden.
- (2) De finansiella bidragen till detta kompletterande program kommer direkt från Nederländerna och Frankrike.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Härmed antas det kompletterande program om driften av HFR, häraneftter kallat "programmet", vars mål anges i bilaga I, för en period på tre år från och med den 1 januari 2004.

Artikel 2

De finansiella medel som beräknas vara nödvändiga för att genomföra programmet uppgår till cirka 30,6 miljoner euro. Fördelningen av detta belopp visas i bilaga II. Det inbegriper avsättningar för nedläggning av reaktorn.

Artikel 3

Kommissionen skall ansvara för genomförandet av programmet och kommer för detta ändamål att ta GFC:s tjänster i anspråk. Gemensamma forskningscentrets styrelse kommer att hållas underättad om programmets genomförande.

Artikel 4

Kommissionen skall före den 15 juni varje år till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om genomförandet av detta beslut.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

BILAGA I

VETENSKAPLIGA OCH TEKNISKA MÅL

Programmets mål är huvudsakligen följande:

1. Att tillhandahålla mer än 250 driftsdagar per år för HFR för att garantera tillgängligheten på neutroner för experiment.
2. Att säkerställa att denna reaktor utnyttjas rationellt enligt behoven hos de forskningsinstitut som behöver HFR-stöd på områden som exempelvis förbättring av säkerheten vid befintliga kärnreaktorer, hälsa, inbegripet utveckling av medicinska isotoper för att söka svar på frågor inom medicinsk forskning och test av medicinsk terapeutisk teknik, fusion, grundforskning och utbildning samt avfallshantering, bl.a. möjligheten att utveckla kärnbränsle i syfte att avlägsna plutonium som kan användas för vapenändamål.

BILAGA II

FÖRDELNING AV BIDRAGEN

De finansiella bidragen till detta kompletterande program kommer från Nederländerna och Frankrike.

Fördelningen av dessa bidrag är följande:

Nederländerna: 29,75 miljoner euro

Frankrike: 0,9 miljoner euro

Totalt: 30,65 miljoner euro

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

Politikområde(n): Rubrik 10 – Direkt forskning

KAPITEL 10 04 - SLUTFÖRANDE AV TIDIGARE RAMPROGRAM OCH ANNAN VERKSAMHET

VERKSAMHETENS BETECKNING: KOMPLETTERANDE HFR-PROGRAM (2004 TILL 2006)

1. BERÖRDA BUDGETRUBRIK(ER) (NUMMER OCH BETECKNING)

Artikel 10 04 04 - Drift av högflödesreaktor (HFR)

Punkt 10 04 04 02 - Tillägsprogram för HFR (2004-2006)

2. ALLMÄNNA UPPGIFTER

2.1. Sammanlagda anslag för åtgärden (avsnitt B): miljoner euro i åtagandebemyndiganden

Detta program innebär inte någon direkt budgetfinansiering genom kommissionen. Finansieringen från de deltagande länderna uppgår till 30,6 miljoner euro.

2.2. Tillämpningsperiod:

1/1/2004 – 31/12/2006

2.3. Flerårig total utgiftsberäkning:

a) Förfalloplan för åtagandebemyndiganden/betalningsbemyndiganden (finansiellt stöd) (*se punkt 6.1.1*)

Miljoner euro (*avrundat till tre decimaler*)

	År n	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 ochfölj- ande år]	Totalt
Åtagandebemyndiganden (ÅB)	9,929	10,214	10,507	p.m.	p.m.	p.m.	30,650
Betalningsbemyndiganden (BB)	8,274	9,296	9,296	3,784	p.m.	p.m.	30,650

b) Tekniskt och administrativt stöd och stödutgifter (*se punkt 6.1.2*)

Åtagandebemyndiganden (ÅB)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Betalningsbemyndiganden (BB)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Delsumma a+b							
Åtagandebemyndiganden (ÅB)	9,929	10,214	10,507	p.m.	p.m.	p.m.	30,650
Betalningsbemyndiganden (BB)	8,274	9,296	3,784	p.m.	p.m.	p.m.	30,650

- c) Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter och övriga administrativa utgifter (se punkterna 7.2 och 7.3)

ÅB/BB	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
-------	------	------	------	------	------	------	------

TOTALT a+b+c							
Åtagandebemyndiganden (ÅB)	9,929	10,214	10,507	p.m.	p.m.	p.m.	30,650
Betalningsbemyndiganden (BB)	8,274	9,296	9,296	3,784	p.m.	p.m.	30,650

2.4. Förenlighet med den ekonomiska planeringen och budgetplanen

icke giltig

2.5. Budgetkonsekvenser: inkomster

Inkomsterna påverkas inte (gäller tekniska aspekter på genomförandet av ett program som är finansierat genom ett antal medlemsstater)

Två medlemsstater (Nederländerna och Frankrike) kommer att finansiera detta kompletterande program.

Det bör påpekas att i det bifogade förslaget för det nya kompletterande programmet anges endast det finansiella bidrag som kommer från två deltagande medlemsstater.

Miljoner euro (avrundat till en decimal)

Budgetrubrik	Inkomster	Föreåtgärden [år n-1]	Situation efter åtgärden					
			[Year n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5]
	<i>Inkomster i absoluta belopp</i>	p.m.	30,1	,3	,3	p.m.	p.m.	p.m.
	<i>b) Förändring av inkomster</i>	Δ						

3. BUDGETTEKNISKA UPPGIFTER

Typ av utgifter		Nya	Deltagande Efta	Deltagande av kandidatländer	Rubrik i budgetplanen
Icke.obl	Icke-diff. anslag	JA	NEJ	NEJ	Nr 3

4. RÄTTSLIG GRUND

Euratom Fördrag kommer att utgöra rättslig grund.

5. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN OCH SKÄL FÖR ÅTGÄRDEN

5.1. Behovet av gemenskapsåtgärder

5.1.1. Mål för åtgärden

Euratom och Nederländerna ingick den 25 juli 1961 ett avtal om högflödesreaktorn (HFR) i Petten. I syfte att genomföra detta avtal ingick de två parterna den 31 oktober 1962 ett långfristigt tomträttsavtal (bail emphytéotique) på 99 år.

Högflödesreaktorer spelar en viktig roll i Europeiska unionen som stöd för säker kärnteknologi, när det gäller materialforskning för termonukleär fusion, för grundforskning och för medicinsk forskning med tillämpningar. Högflödesreaktorer spelar en stor roll för säkerheten hos de befintliga reaktorerna. Högflödesreaktorer bidrar till följande program: reaktors åldrande och livslängd, omvandling av kärnavfall för säkrare avfallsförvaring, förbättrad bränsleeffektivitet och -säkerhet.

Plutoniumhaltigt bränsle (en blandning av U- och Pu-oxider samt bränsle för högttemperaturreaktorer) undersöks i syfte att avlägsna plutonium som kan användas för militära ändamål.

En sammanslutning av europeiska forskningscentra som arbetar med en ny behandlingsform för hjärntumörer baserad på borneutroninfångningsterapi (BNCT) använder sig också av HFR.

HFR används även för annan forskning med medicinsk anknytning, exempelvis framställning av nya isotoper och utveckling av andra tekniska BNCT-tillämpningar som bekämpning av melanom och andra sjukdomstillstånd.

I grundforskningen används neutronstrålning för att studera materialets struktur. Denna verksamhet är under ständig utveckling och bidrar till förståelsen av förslitningsmekanismer och hur dessa kan motverkas, vilket är relevant för säkerheten hos befintliga anläggningar. Metoder som undersöks är icke-skadliga utvärderingstekniker som använder neutronstrålning och neutronegenskaper.

Inom ramen för termonukleär fusion har flera projekt genomförts med HFR för att testa struktur och bridning för framtida fusionsreaktorer. Materialutvecklingen är inriktad på att uppnå låga aktivitetsförhållanden vid högre temperaturer, eftersom detta gynnar framtida fusionskraftverk som både ger liten miljöpåverkan och har goda termoeffektiva egenskaper. Dessa experiment stöder det europeiska långsiktiga utvecklingsprogrammet för fusionsmaterial. Ett europeiskt nätverk har hand om samordningen av arbetet, spridningen av resultaten och stödet av harmoniseringssträvandena.

5.1.2. Åtgärder som vidtagits som följd av en förhandsutvärdering

Detta är en förlängning av ett tidigare kompletterande program. Detta nya kompletterande program har förberetts genom att en grundlig intern utvärdering har genomförts av de deltagande medlemsstaterna.

5.1.3. Åtgärder som vidtagits som följd av en efterhandsutvärdering

De kvantitativa och kvalitativa indikatorer och kriterier som kommer att användas för att bedöma programmets resultat kommer att fastställas för varje projekt separat. Resultaten kommer att rapporteras till ledamöterna i GFC:s styrelse och i möjligaste mån offentliggöras i en årsrapport.

Förutom den årsrapport som enbart behandlar HFR (EUR 20773 EN, 2002), offentliggör Gemensamma forskningscentret en egen årsrapport som godkänns av dess styrelse. Rapporten för 2002 har följande referensnummer: KOM(2003) 189 och EUR 20659 EN.

5.2. Planerad verksamhet och villkor för finansiering via budgeten

Programmets mål är huvudsakligen följande:

- Att tillhandahålla mer än 250 driftsdagar för HFR för att garantera tillgängligheten på neutroner för experiment.
- Att säkerställa att denna reaktor utnyttjas rationellt enligt behoven hos de forskningsinstitut som behöver HFR-stöd på områden som exempelvis förbättring av säkerheten vid befintliga kärnreaktorer, hälsa, inbegripet utveckling av medicinska isotoper för att söka svar på frågor inom medicinsk forskning och test av medicinsk terapeutisk teknik, fusion, grundforskning och utbildning samt avfallshantering, bl.a. möjligheten att utveckla kärnbränsle i syfte att avlägsna plutonium som kan användas för vapenändamål.

5.3. Förfaranden för genomförande av budgeten

Perioden 2004-2006 kommer att utnyttjas som förberedelse för en eventuell ny ram för driften av HFR efter 2006. Under denna period kommer programmet att genomföras av GFC genom dess Energiinstitut som ligger i Petten.

6. BUDGETKONSEKVENSER

6.1. Totala budgetkonsekvenser för del B (för hela programperioden)

Kostnaden för det planerade programmet bedömdes med beaktande av följande faktorer:

- Beräknade personalkostnader på grundval av ekonomiska trender på medellång sikt i de medlemsstater som är värdländer för GFC:s anläggningar, särskilt Nederländerna.
- Beräknade kostnader för resurser (vetenskapligt och tekniskt stöd och andel av kostnaderna för allmänna tjänster).
- Beräknade kostnader för de driftsanslag som behövs för att genomföra det planerade programmet (direkta kostnader för drift, utrustning och avtal).
- Avsättningar för att täcka kostnaderna för nedläggningen av reaktorn.

Liksom för tidigare kompletterande program kommer det inte att krävas några medel från gemenskapsbudgeten för att genomföra detta program.

De två berörda medlemsstaterna kommer att bidra till finansieringen av detta kompletterande program, antingen direkt eller genom avtal med forskningsorgan.

Fördelningen av dessa bidrag är följande:

– Nederländerna	€29,75	miljoner
Frankrike	€0,9	miljoner
Totalt	€30,65	miljoner

6.1.1. Finansiella insatser

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Fördelning	[År n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n + 5 och följ- ande år]	Totalt
Personal, kommissionen	0,320	0,330	0,339	p.m.	p.m.	p.m.	0,989
Verkställighetsmedel	9,609	9,884	10,168	p.m.	p.m.	p.m.	29,661
Totalt	9,929	10,214	10,507	p.m.	p.m.	p.m.	30,650

6.1.2. Tekniskt och administrativt stöd, stödutgifter och IT-utgifter (åtagandebemyndiganden)

Ej tillämpligt – ingen finansiering från gemenskapen

6.2. Kostnadsberäkning per åtgärd enligt del B (för hela programtiden)

Ej tillämpligt – ingen finansiering från gemenskapen

7. EFFEKTER PÅ PERSONALRESURSER OCH ADMINISTRATIVA UTGIFTER

7.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster		Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. Ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Tjänstemän	Tillfälligt anställda		
Tjänstemän eller tillfälligt anställda	A	1		1	<i>Om så krävs kan en mer detaljerad beskrivning av dessa arbetsuppgifter bifogas separat</i>
	B				
	C	1		1	
Övriga personalresurser					
Totalt		2		2	

All personal i denna uppställning finansieras helt och hållet genom det kompletterande programmet.

7.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

Typ av personalresurser	Belopp (i euro)	Beräkningsmetod *
Tjänstemän Tillfälligt anställda	320.000	Genomsnittskostnad allmänna omkostnader inklusive
Övriga personalresurser (ange budgetrubrik)	p.m.	
Totalt	p.m.	

All personal i denna uppställning finansieras helt och hållet genom det kompletterande programmet.

7.3. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden

Ej tillämpligt – ingen finansiering från gemenskapen

8. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

8.1. Metod för uppföljning

Den interna bedömningen bör genom sin natur och frekvens göra det möjligt för kommissionen att uppfylla sina skyldigheter.

De kvantitativa och kvalitativa indikatorer och kriterier som kommer att användas för att bedöma programmets resultat kommer att fastställas för varje projekt separat. Resultaten kommer att rapporteras till ledamöterna i GFC:s styrelse och i möjligaste mån offentliggöras i en årsrapport.

8.2. Planerad form och tidsplan för utvärderingar

För varje experiment som genomförs kommer en specifik rapport att utarbetas i efterhand. Dessutom kommer det att utarbetas rapporter till kärnsäkerhetsmyndigheterna varje månad. Verksamheten vid HFR redovisas i årsrapporter.

9. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

Program för revision och intern kontroll utförda av tjänstemän vid Gemensamma forskningscentret, som omfattar både vetenskapliga och budgetmässiga aspekter av deras verksamhet, rapporter till GFC:s styrelse, rapporter till de medlemsstater som finansierar programmet och tillträde för revisionsrätten. Euratom och IAEA ansvarar för kontrollen av transporter av klyvbart material.